

ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΕΠΟΧΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΝ ΜΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΝ,

Υπό του κ. Φρίξου Γ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ο δείκτης δγκου τής βιομηχανικής παραγωγής αναφέρεται εις τὰς ποσότητας διαφόρων προϊόντων παραχθέντων υπό τῶν βιομηχανιῶν μιᾶς χώρας ἐντὸς ἐνὸς ὠρισμένου χρονικοῦ διαστήματος.

Διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς συγκρισιμότητος μεταξύ ποσοτήτων διαφόρων περιόδων αἱ ποσότητες τῶν παρακολουθουμένων ποικίλων προϊόντων ἐκφράζονται διὰ ἀναγωγῆς αὐτῶν εἰς μεγέθη μονάδων ὁμοίου περιεχομένου.

Τοιουτοτρόπως, συγκρίνοντας συνολικῶς τὰς οὕτω ἐκφραζομένας ποσότητας, τὰς παραχθείσας κατὰ τὴν μίαν σταθερῶς λαμβανομένην χρονικὴν περίοδον, πρὸς τὰς μιᾶς ἐτέρας περιόδου καὶ ἐκφράζοντας τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συγκρίσεως εἰς σχετικὸν ἀριθμὸν λαμβάνομεν ἓνα μέγεθος τὸ ὁποῖον καλεῖται «δείκτης» καὶ τὸ ὁποῖον ἐκφράζει ποσοστιαίως τὴν ἐπελθοῦσαν εἰς τὴν παραγωγὴν αὐξομειώσεις.

Ἄντι ὅμως νὰ ἀναγάγωμεν, ὡς ἄνω, ἐκάστην φορὰν τὰς ποσότητας τῶν διαφόρων ἀγαθῶν εἰς μονάδας ἐνιαίου περιεχομένου καὶ νὰ υπολογίσωμεν τὸν δείκτην, δυνάμεθα νὰ υπολογίσωμεν τοὺς ἐπὶ μέρους δείκτας ἐκάστου ἐκ τῶν διαφόρων ἀγαθῶν (ἀτομικοὶ δείκται) καὶ νὰ συμπύξωμεν τούτους, εἰς ἓνα ἐνιαῖον, τὴν πορείαν τοῦ συνόλου τῆς παραγωγῆς ἐκφράζοντα, δείκτην, οὐχὶ ἐξευρίσκοντες τὸν ἀριθμητικὸν μέσον ὄλων τῶν ἀτομικῶν δειχτῶν, ἀλλὰ τὸν σταθμικὸν τοιοῦτον, τούτέστιν λαμβάνοντες ἀπὸ τοὺς υπολογισθέντας ἀτομικοὺς (δι' ἕκαστον προϊόν) δείκτας τόσον ποσοστὸν, ὅσον συμμετέχει ἢ ἀρχικῆ ποσότης ἐν τῇ συνόλῳ ὄλων τῶν ἀρχικῶν ποσοτήτων (σταθμικοὶ συντελεσταὶ) καὶ ἀθροίζοντες τὰ ποσοστὰ ταῦτα. Εἶναι αὐτονόητον ὅτι τὸ σύνολον τοῦτο θὰ ἔχη ἐξευρεθῆ διὰ προηγουμένης ἀναγωγῆς εἰς μονάδας ἐνιαίου περιεχομένου. Σημ.: (πλείονας μεθοδικὰς πληροφωρίας ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εὐρίσκονται εἰς τὴν μελέτην μας «Θεωρίαι καὶ πρακτικὴ τῶν ἀριθμοδεικτῶν»).

Αἱ ποσότητες, αἵτινες θὰ καθορισθοῦν ὡς βάσεις συγκρίσεως, ἢ θὰ ἐκφράζον τὸ πραγματικὸν μέγεθος παραγωγῆς ἐκάστου μηνὸς καὶ συνεπῶς ἢ ποσότης ἐκάστου μηνὸς βάσεως, θὰ διαφέρῃ τῆς τοῦ ἄλλου, ἢ θὰ ἐκφράζον δι' ἕκαστον μῆνα ἐνιαίως τὸ 1)12 τῆς συνολικῆς πᾶραγωγῆς, ὁλοκλήρου τοῦ ἔτους.

Δέον νὰ σημειωθῆ, ὅτι ἡ δευτέρα περίπτωσις εἶναι ἢ τὸ συχνότερον ἐφαρμοζομένη. Εἶναι ὅμως προφανές ὅτι ἡ μέθοδος αὕτη ἀποτελεῖ μίαν αὐθαιρεσίαν, ἣτις δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῆ, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν αἱ ποσότητες παραγωγῆς τῶν εἰδῶν κατὰ τὸ ἔτος βάσεως εἶναι ὄντως διαφοραὶ ἀπὸ μηνὸς εἰς μῆνα, ὡς ὑποκείμενα εἰς «ἐποχικὰς» διακυμάνσεις.

Ἐνας τοιοῦτος δείκτης δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένος τῶν ἐμφανιζομένων «ἐποχικῶν διακυμάνσεων» καὶ συνεπῶς ὁ μελετητῆς αὐτοῦ δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίξῃ, κατὰ πόσον διαπιστωθεῖσα τις ἀπὸ μηνὸς εἰς μῆνα διακύμανσις, θὰ ἔπρεπε ὅπωςδῆποτε νὰ ἀνεμένετο, ὡς εὐρισκομένη εἰς τὴν φύσιν τῆς παραγωγῆς καὶ ἐμπορίας τοῦ ὑπὸ παρακολουθήσιν ἀντικειμένου, ἢ ὀφείλεται εἰς συνθήκας νεωστὶ.

ἐμφανισθείσας **καὶ τῶν ὁποίων συνεπιῶς θὰ ἔδει νὰ ἀναζητηθοῦν τὰ αἷτια.**

Ἡ σκοπιμότης ἐνὸς δείκτου «ἀπηλλαγμένου» τῶν ἐποχικῶν διακυμάνσεων, ἰδίᾳ προκειμένου νὰ χρησιμοποιηθῇ οὗτος μεταξὺ ἄλλων καὶ ὡς στοιχεῖον μελέτης τῆς ἀκολουθητέας οἰκονομικῆς καὶ προπαντὸς βιομηχανικῆς πολιτικῆς ἐνὸς κράτους, εἶναι προφανής.

Ἡ κατάρτισις ἐνὸς δείκτου ἀπηλλαγμένου τῶν ἐποχικῶν διακυμάνσεων, δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ κατὰ δύο διαφόρους τρόπους, εἴτε διὰ διορθώσεως τοῦ ἐποχικοῦ δείκτου, εἴτε διὰ τῆς ἀπ' ἀρχῆς ἐκπονήσεως ἐνὸς νέου δείκτου στηριζομένου, οὐχὶ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως, ὅτι ἡ παραγωγή ἐκάστου μηνὸς εἶναι τὸ 1)¹² τῆς ἑτησίαις, ἀλλὰ ἐπὶ τῶν πραγματικῶν ποσοτήτων ἐκάστου μηνὸς (ἢ τριμήνου ἢ τετραμήνου ἢ ἑξαμήνου) τοῦ ἔτους βάσεως.

Οἴκοθεν νοεῖται ὅτι εἰς ἓνα τοιοῦτον δείκτην, ἡ συγκρισιμότης ὑφίσταται μόνον μεταξὺ δεικτῶν ὁμώνυμων περιόδων διαφορῶν ἐτῶν, οὐχὶ ὅμως καὶ μεταξὺ δεικτῶν χρονικῶν διαστημάτων ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους.

Ἡ κατάρτισις ἐνὸς δείκτου διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς μεθόδου τῆς διορθώσεως, προϋποθέτει τὴν διαπίστωσιν τοῦ μεγέθους τῶν ἐποχικῶν διακυμάνσεων.

Διὰ νὰ εἶναι ἀντιπροσωπευτικὰ τὰ ἐπὶ τούτου πορίσματα, θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκτείνωνται ἐπὶ δεδομένων περισσοτέρων ἐτῶν. Ἀλλὰ καὶ τότε ἀκόμη, θὰ εἶχε ἀξιοπιστίαν τινὰ περισσότερο ἀναδρομικῆς καὶ ὀλιγώτερον μελλοντικῆς ἰσχύος.

Δι' ὅλα ταῦτα, ὁ δείκτης μὲ μηνιαίως ἐναλλασσομένης ποσότητος βάσεως, ἐμφανίζεται ὡς περισσότερο ἀξιόπιστος.

Ἐρωτᾶται νῦν, ὑφίστανται εἰς τὴν βιομηχανικὴν παραγωγὴν τῆς χώρας μας αἱ προϋποθέσεις, αἵτινες ἐπιβάλλουν, ὅπως αὕτη παρακολουθηθῇ διὰ τῆς καταρτίσεως ἐνὸς δείκτου ἀπηλλαγμένου τῶν ἐποχικῶν διακυμάνσεων, ἢ δεόν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ μηνιαία παραγωγή τοῦ ἔτους βάσεως ἀνέρχεται εἰς τὸ 1)¹² τῆς ἑτησίαις τοιαύτης, ὡς συνήθως γίνεται;

Διὰ τὴν ἀποφανθῶμεν περὶ τούτου, δεόν νὰ διαπιστώσωμεν προηγουμένως, ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ὑφίστανται ἐποχικαὶ διακυμάνσεις, ὑποχρεώουσαι εἰς τὴν κατάρτισιν ἐνὸς δείκτου ἀπηλλαγμένου τούτων.

Διὰ τὴν διαπίστωσιν τούτου, προϋπόθεσις τυγχάνει ἡ δοκιμαστικὴ παρακολούθησις τῆς βιομηχανικῆς μας παραγωγῆς ἐπὶ τινα ἔτη.

Θὰ ἠδυνάμεθα ὅμως ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἀντιπροσωπευτικὸν τὸν μοναχικὸν εἰς τὴν χώραν μας δημοσιευόμενον δείκτην βιομηχανικῆς παραγωγῆς, τὸν καταρτιζόμενον ὑπὸ τοῦ συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων, διὰ νὰ λάβωμεν μίαν ἰδέαν περίπου, τοῦ ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή τῆς χώρας μας ὑφίσταται αἰσθητὰς ἐποχικὰς διακυμάνσεις.

Ὁ δείκτης οὗτος καταρτίζεται διὰ μηνιαία διαστήματα. Ἐχει δὲ ὡς θάσιν τὰς ποσότητας καὶ διὰ τοὺς συντελεστὰς σταθμίσεως τὴν ἀξίαν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς τοῦ ἔτους 1939.

Μετὰ τὴν διενέργειαν τῶν ἀπαιτουμένων, ἀπλουστάτων μὲν, ἀλλὰ πολυπλόκων καὶ ἐξονυχιστικῶν, ὑπολογισμῶν στηριζομένων ἐπὶ τῶν δεδομένων τῆς πενταετίας 1950—1954 τοῦ ἐν λόγῳ δείκτου, διεπιστώθη ὅτι ὁ δείκτης διακυμάνσεως τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ὄλων τῶν κλάδων (πλὴν τῆς τοῦ ἠλεκτρισμοῦ)

είχε ως έπεται κατά τούς 12 μήνας του έτους, με βάσιν τήν μέσγη μηνιαίαν παραγωγήν (= 100).

I	II	III	IV	V	VI	VII	III	IX	X	XI	XII
93	92	95	96	97	98	100	99	104	108	107	105

Έκ τών ως άνω ποσοστών προκύπτει σαφής διακύμανσις μεταξύ του πρώτου και δευτέρου εξαμήνου άνερχομένη συνολικώς εις 16% και κυμαινομένη κατά μὲν τὸ πρῶτον εξάμηνον εις +8% κατά δὲ τὸ δεύτερον ἐπίσης εις -8%.

Δοθέντος ὅτι κατά τὸ 1939 ἡ μέση μηνιαία ἀξία τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ἀνῆρχετο εις 1071 ἑκατ. ὄρχ. ἔπεται ὅτι ἡ σημειουμένη διάστασις (ἀπόκλισις) ἀπὸ τὸν μέσον ὄρον ἀνέρχεται, εις ἀπόλυτον ἀξίαν ἐκφραζομένη, εις -86 ἑκατ. καὶ εις +86 ἑκατ., καταλαμβάνει δηλοῦντι περίπου τὰ 8% τῆς ἀξίας τῆς μέσης μηνιαίας παραγωγῆς τῆς χώρας κατά τὸ ἔτος 1939.

Ἄλλὰ καὶ μεταξύ τῶν τετραμήνων δύναται τις νὰ διαπιστώσῃ αἰσθητὰς διακυμάνσεις.

Ὀκιοθεν νοεῖται ὅτι αἱ ἐποχικαὶ διακυμάνσεις ἐκάστης τῶν βασικῶν κατηγοριῶν βιομηχανικῶν, θὰ πρέπη νὰ εἶναι μεγαλύτεραι, καὶ θὰ ἐκτείνωνται περισσότερο αἰσθητῶς μέχρι τῶν τριμήνων, καὶ ἐπὶ τῶν μηνῶν ἀκόμη, πάντως ὅμως ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο θὰ ἰσχύη ὅπωςδῆποτε διὰ τούς εἰδικωτέρους κλάδους εἶναι πλέον ἢ αὐτονόητον.

Καὶ τίθεται νῦν τὸ ἐξῆς πρόβλημα: Δικαιολογεῖ τὸ μέγεθος τῶν ως άνω ἐποχικῶν διακυμάνσεων τὴν κατάρτισιν ἐνὸς δείκτου ἀπηλλαγμένου τούτων;

Ἀπὸ καθαρῶς στατιστικομαθηματικῆς ἀπόψεως δὲν γεννᾶται ζήτημα ὅτι τὸ δικαιολογεῖ. Ὑπάρχουν ὅμως, ἡ στατιστικοοικονομικὴ καὶ ἡ πρακτικὴ ἀποφίσις.

Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς οἰκονομικοστατιστικῆς ἀπόψεως ἐγείρεται τὸ ζήτημα, εἰ ἀν αἱ ληφθεῖσαι ὑπ' ὄψει διακυμάνσεις τῆς πενταετίας 1950—1954 ἐκφράζουσιν ὄντως ἀντιπροσωπευτικῶς τὰς ἐποχικὰς διακυμάνσεις τῆς βιομηχανικῆς μας παραγωγῆς.

Ἀπὸ δὲ τῆς πρακτικῆς ἀπόψεως, ἡ ἀπόφασις διὰ τὴν ἐξάλειψιν τῶν ἐποχικῶν διακυμάνσεων τῆς ως άνω μορφῆς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀκρίβειαν ἣν νομίζει τις ὅτι δύναται νὰ ἔχῃ καὶ ἀπὸ τὸ θέμα ὕπερ τίθεται ὑπὸ ἐξέτασιν.